

Pisac nam u drugom poglavlju tumači što znači riječ karizma kod svetog Pavla. To je milost, dar koji se može naslanjati i na naše naravne sposobnosti. To je jasno iz 1 Kor 7, 7; Rim 12, 6; Kor 12, 14. Od karizmi valja ipak razlikovati darove nadahnuća, a to su dar jezika i dar proroštva.

U trećem nam poglavlju pisac daje svoje mišljenje, bilješke uz Pavlovo spominjanje karizmi u 1 Kor 12. Dakako, sve će spominjane darove nadvisiti dar, karizma ljubavi, koja ostaje i onda kad nestane vjere i nade. U Rim 12 sveti Pavao nešto drukčije govori o karizma, ali to je vjerojatno zbog toga što nije poznavao vjernike u Rimu kao što je poznao vjernike u Korintu.

U četvrtom poglavlju autor nam govori o karizmatском pokretu i obnovi Crkve. Naši, katolički karizmatски pokreti povezani su s klasičnim i neopentekostalnim pokretom protestanata. To se povezuje sa susretom protestantskih i katoličkih studenata u Pittsburgu 1967. godine.

Poglavlje »Krštenje u Duhu« ne želi reći da na krštenju nismo kršteni u Duhu, već da »krštenje u Duhu« osigurava obraćenje i dublje gledanje u duhovnom vjerskom životu. Autor nastoji to osvijetliti potvrdom iz Evanđelja i Dj. I citati iz Pavlovih poslanica upozoravaju nas na posebnu doživljenost vjere ili Boga u jednom iskustvu. Tu misao potvrđuje i naučavanje svetog Tome.

»Karizmatска obnova« poglavlje je u kojem nam autor pokazuje da je »krštenje u Duhu« istovjetno s poimanjem »novog poslanja Duha«, kojim se preko pojedinaca umnaža kao nadnaravni dar djelovanja unutar Crkve, kao što se to dogodilo preko apostola na prve Duhove. U tom je smislu II. vatikanski sabor upotpunio nauku o karizmama i svestranije ju obrazložio.

Karizmatско je vodstvo autoritet kojeg prihvaćaju članovi zajednice, a službe u zajednici imaju se šire shvatiti nego do sada. To je jednostavno izvršavanje dara unutar zajednice i izvan nje, kao što je npr. »služenje braći«. Karizmatско bogoslužje u zajednici mogli bismo okarakterizirati kao: hvalospjev, pouku, objavu, govor u jezicima, priopćavanje odlomaka iz Svetog pisma, osobno svjedočanstvo, spontanu molitvu i karizmatско bogoslužje koje dozvoljava više izražajne slobode.

U sedmom poglavlju pisac nam govori o proroštvu: starozavjetnom, novozavjetnom — kršćanskom i napokon o zajedničarskom proroštvu, koje su imali prvi kršćani. Sveti Pavao čak očekuje da će svaki kršćanin prorokovati. Uloga proroštva u Novom zavjetu bit će u smislu opominjanja, poticanja... Mora se raču-

nati i na to da će se pojaviti lažni proroci u kršćanskoj zajednici. Sveti Pavao u 1 Kor 14, 29 upozorava svoje Korinćane da neki mogu prorokovati, ali da drugi trebaju prosuđivati da li je nešto od dobrog ili zlog duha. O tom nam govori i Didache, sveti Justin i Irenej. U 3. stoljeću kao da se osjeća opadanje dara proroštva. U karizmatскоj obnovi pojedinci imaju dar prorokovanja. No može biti riječ o pozitivnim i negativnim kriterijima prorokovanja i s obzirom na govornika i s obzirom na poruku.

Osmo nam poglavlje predočuje dar prorokovanja iz prvih kršćanskih vremena. O tome daru pišu i sveti Luka i sveti Pavao. Govorenje tuđim jezicima u karizmatскоj obnovi izaziva pitanje da li su to pravi jezici ili nisu? Ne služi li se Bog i tim načinom da nekoga privede kršćanskom životu? Ima potvrda da je glosolalija kod pentekostalaca neko izmijenjeno stanje svijesti koje nije pod kontrolom volje. Događa se da ono nije »tuđi jezik« koji bi se negdje govorio, već je to samo nešto što se osjeća korisnim, iako nije riječ o ekstazi. Govorenje »u jezicima« ili pjevanje u jezicima svakako je povezano s »krštenjem u Duhu«, s tom željom, ali je i pitanje da li je to u svakom slučaju »dar« ili nešto drugo. No ako je riječ o pravom govorenju, onda je to sasvim sigurno neko sredstvo za obnovu u Duhu.

U devetom, zadnjem poglavlju autor nam prikazuje »dar ozdravljivanja«, uz koji spominje Isusovo ozdravljivanje.

Autor nam lijepo obrazlaže pokret »karizmatika« i »zbivanja« među karizmatским pokretima. Upozorava i na neozbiljnosti koje se mogu potkrasti pod »firmom karizme« i »karizmatскоg djelovanja«. To bi bilo s obzirom na pojavu karizmatika sasvim naravno. A držim da autor i u tom smislu ima određeno iskustvo i rezultate.

Josip Kribl

Alfons ROSENBERG, *Wandlungen des Kreuzes. Die Wiederentdeckung eines Ursymbols. Bilder von Michael Eberle, Kösel-Verlag, München, 1985, 96 stranica.*

Alfons Rosenberg postao je svojim brojnim predavanjima, knjigama i prikazima jedan od najvažnijih »poznavalaca simbola« na njemačkom govornom području. Posljednje djelo Alfonsa Rosenberga, koji je u rujnu 1985. godine preminuo, posvećeno je značenju križa.

Ovom »zapravo najjednostavnijem i u isti tren najznakovitijem znaku« posvetio je pisac

mnoga svoja razmišljanja već u knjizi »Kreuzesmeditation«. Međutim, dok u tom djelu pisac uzima križ kao polazište za vrlo mnoge meditativne vježbe tijela i duše, dotle u ovoj novoj knjizi pokušava protumačiti neke vidove ovog »najstarijeg od svih složenih praznakova«.

Prvi je dojam tako ponešto nepotpun. Dublje spoznaje postići ćemo ako ovu knjigu čitamo u kontekstu novijih razmišljanja o toj temi koja su dali C. G. Jung, Hugo Rahner i dionici tzv. Eranosova kruga. Pisac posvećuje nekoliko odsjeka križu u sunčevu krugu i križu u kvadratu. Druge teme, kao npr. lozin križ, križ i zmija, križ kao životvorno drvo, kozmički križ, trnov križ, cvjetni križ, zvjezdani križ i križ spolova muža i žene samo načnije.

J. L. Schultes

Hans WALDENFELS — Thomas IMMOOS (izdavači), *Fernöstliche Weisheit und christlicher Glaube*, Matthias Grünewald Verlag, Mainz, 1985, 324 stranice s 15 slika.

Nije riječ nipošto o svršetku, odnosno smrti religije, nego, naprotiv, o tek započetom susretu i dijalogu religija. Ovdje se pod pojmom religije ne misli samo na velike monoteističke religije, nego na kršćanstvo i budizam.

Već prije koncilске izjave o slobodi religije (1965) neki su isusovci ukazali na put kojim treba ići (i sami ga utrlji) da bi kršćani dublje shvatili budizam i nadvladali svoja stara shvaćanja da je budizam neka nihilistička religija.

Jedan od tih krčitelja na tom području Heinrich Dumoulin SJ nedavno je postao osamdesetgodišnjak. Taj je jubilej za Hansa Waldenfelsa i Thomasa Immoosa bio povod da Dumoulinu posvete ovaj zbornik radova pod naslovom »Fernöstliche Weisheit und christlicher Glaube«.

U ovom zborniku jubilarcu su posvetili svoje radove prijatelji, učenici i kolege iz Japana i Evrope, da bi svojim radovima na svoj način ponovno poveli razgovor o težištima Dumoulinova stvaralaštva: Zen i studije o zenizmu, vjersko iskustvo i vjera, Dalekoistočnjački putokazi, Mudrost kao cilj ljudskog nastojanja i težnje i Vjera kao čovjekov odgovor na samoobjavlivanje Boga u kršćanstvu. Ovim je pitanjima naime i Dumoulin posvetio svoje životno djelo.

E. Waldschütz

Georg REICHLIN-MELDEGG (izd.), *Therapie Lebensfreude*, Verlag Böhlau, Wien, Köln, Graz, 1986, 251 stranica.

Kako bolesnik živi sa svojom bolešću? Kako svladava poteškoće života? Ono što je vrlo teško opisati, pokušao je Georg Reichlin-Meldegge.

U knjizi opisuju svoja životna iskustva, svoja trpljenja pojedini bolesnici. Jedan bolesnik (sklerosis multiplex) koji guminastim štapićem u ustima piše na pisačem stroju svoja iskustva pripovijeda o tome kako je doživio i proživljavao svoju bolest, od ranog stadija bolesti pa do trenutka kad je postao potpuno ovisan o drugima, o medicinskoj sestri.

Svaka pomoć treba doći izvana. Engerlu, koji pripovijeda svoja iskustva, bijahu od neobično velike pomoći vjera u Boga i jedna žena.

U knjizi se opisuju razne druge situacije: gubitak majke zbog nestručno obavljena abortusa, nepodnosiva maćeha, nesretan brak, život na rubu društva... Izvještaji postaju sociogram: povijest bolesti pokazuje kako je teško spojiti nemoć, bespomoćnost i muškost.

Knjiga Reichlin-Meldegga dramatičan je uvid u stvarnosti koje mi premalo poznajemo.

H. A. Niederle

Celestin TOMIĆ, *Pristup Bibliji*. Opći uvod u Sveto pismo. Izdao Provincijalat franjevac konventualaca, Zagreb, 1986, 421 stranica.

Knjiga PRISTUP BIBLIJI predstavlja opći uvod u Sveto pismo, kolegij koji se obvezno predaje na svim katoličkim bogoslovnim školama i bogoslovnim odnosno teološkim fakultetima. Knjiga, dakle, predstavlja Tomićeva predavanja studentima Katoličkog bogoslovnog fakulteta. Već godinama studenti se služe ciklostilski izdanim njegovim bilješkama za opći uvod u Sveto pismo. Sada su u ruke dobili tiskanu knjigu njegovih predavanja. To će im biti velika pomoć ne samo u pripremanju ispita nego i za pastoralni rad (kateheze sa srednjoškolcima, a osobito biblijska predavanja studentima).

Knjiga ima četiri dijela. U prvom dijelu (str. 27—142) pisac raspravlja o nadahnuću Svetog pisma (razrađuje slijedeće teme: Objava i nadahnuće, Biblija je Božja riječ, Crkva razmišlja nad otajstvom Biblije, Opseg i kriterij